

Zbornik sudske prakse

Predmet C-251/20

Gtflix Tv
protiv
DR

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Cour de cassation (Kasacijski sud, Francuska))

Presuda Suda (veliko vijeće) od 21. prosinca 2021.

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Sudska nadležnost i izvršenje sudske odluke u građanskim i trgovackim stvarima – Uredba (EU) br. 1215/2012 – Članak 7. točka 2. – Posebna nadležnost u stvarima povezanim s deliktima ili kvazideliktima – Objava na internetu navodno uvredljivih komentara o jednoj osobi – Mjesto nastanka štete – Sudovi svake države članice na čijem državnom području sadržaj objavljen na internetu jest ili je bio dostupan”

1. *Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Sudska nadležnost i izvršenje sudske odluke u građanskim i trgovackim stvarima – Uredba br. 1215/2012 – Posebne nadležnosti – Nadležnost u stvarima povezanim s deliktima ili kvazideliktima – Mjesto nastanka štetnog događaja – Prekogranična kleveta putem tiska – Sudovi svake države članice koji moraju odgovarati, ovisno o zahtjevima, mjestu u kojem je došlo do povrede ugleda – Nadležnost koja je ograničena na štetu nanesenu u državi članici u kojoj je pokrenut postupak (Uredba br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća, uvodna izjava 16. i čl. 7. t. 2.)*

(t. 29.)

2. *Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Sudska nadležnost i izvršenje sudske odluke u građanskim i trgovackim stvarima – Uredba br. 1215/2012 – Posebne nadležnosti – Nadležnost u stvarima povezanim s deliktima ili kvazideliktima – Povreda prava osobnosti objavom uvredljivih komentara na internetu – Mjesto nastanka štete – Predmetna osoba koja istodobno zahtijeva uklanjanje tih komentara i ispravak objavljenih podataka, s jedne strane, i naknadu štete koja je proizišla iz te objave na internetu, s druge strane – Zahtjev za naknadu štete podnesen pred sudovima svake države članice u kojoj su objavljeni navedeni komentari i radi naknade štete nanesene u državi članici u kojoj je pokrenut postupak – Nadležnost za taj zahtjev za djelomičnu naknadu štete – Nadležnost za zahtjev za ispravak i brisanje – Nepostojanje utjecaja za navedeni zahtjev za djelomičnu naknadu štete (Uredba br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća, čl. 7. t. 2.)*

(t. 30.-33., 35.-37., 41.-43. i izreka)

Kratak prikaz

Objava navodno uvredljivih komentara na internetu: naknada štete koja iz nje proizlazi na području države članice može se tražiti od sudova te države članice.

Ta je nadležnost podvrgnuta samo uvjetu da je štetan sadržaj dostupan ili da je bio dostupan na tom području

Gtflix Tv (u dalnjem tekstu: tužitelj) društvo je sa sjedištem u Češkoj Republici koje proizvodi i distribuira audiovizualne sadržaje za odrasle. DR, osoba s domicilom u Mađarskoj, drugi je profesionalni subjekt u tom području.

Tužitelj, koji prigovara osobi DR da je iznosila uvredljive komentare o njemu na više internetskih stranica, pokrenuo je postupak protiv nje pred francuskim sudovima, tražeći s jedne strane uklanjanje tih komentara i ispravak objavljenih podataka i, s druge strane, naknadu štete pretrpljene zbog navedenih komentara. Ti su se sudovi proglašili nenađežnim za te zahtjeve kako u prvostupanskom tako i u žalbenom postupku.

Tužitelj je pred Cour om de cassation (Kasacijski sud, Francuska) tražio ukidanje presude koju je donio cour d'appel (Žalbeni sud, Francuska), kojom je povrijedeno pravilo posebne nadležnosti predviđeno člankom 7. točkom 2. Uredbe br. 1215/2012¹ u korist sudova „mesta u kojem je nastala ili može nastati štetna radnja“ time što je odlučeno da nije dovoljno da komentari koji se smatraju uvredljivima koji su bili objavljeni na internetu budu dostupni na području nadležnosti tog suda, nego da je potrebno da na tom području mogu i uzrokovati štetu, kako bi se utvrdila nadležnost suda pred kojim je pokrenut postupak.

Sud koji je uputio zahtjev, smatrajući osobito da je središte tužiteljevih interesa bilo u Češkoj Republici i utvrđujući da je domicil osobe DR u Mađarskoj, odlučio je da su francuski sudovi nenađežni za zahtjev za uklanjanje navodno uvredljivih komentara i ispravak objavljenih podataka. Međutim odlučio je upitati Sud o tome jesu li francuski sudovi nadležni za odštetni zahtjev u pogledu štete koja je nanesena tužitelju na području kojem pripadaju ti sudovi, i to iako nisu nadležni za zahtjev za ispravak i uklanjanje.

Sud je, zasjedajući u velikom vijeću, u svojoj presudi iznio pojašnjenja o određivanju nadležnih sudova za tužbu za naknadu štete na temelju nastanka štete na internetu.

Ocjena Suda

Sud smatra da osoba koja, smatrajući da su joj povrijedena prava širenjem uvredljivih komentara o njoj na internetu, djeluje istodobno kako bi joj se odobrili, s jedne strane, ispravljanje podataka i uklanjanje sadržaja objavljenih o njoj na internetu i, s druge strane, naknada štete koja proizlazi iz tog objavljivanja na internetu, može tražiti pred sudovima svake države članice na čijem državnom području su ti komentari dostupni ili su bili dostupni naknadu štete koja joj je nanesena u državi članici suda pred kojim se vodi postupak, iako ti sudovi nisu nadležni za zahtjev za ispravak i uklanjanje.

¹ Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovачkim stvarima (SL 2012., L 351, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svežak 11., str. 289.). Konkretno, na temelju članka 7. točke 2. te uredbe: „Osoba s domicilom u državi članici može biti tužena u drugoj državi članici [...] u stvarima povezanim s deliktima ili kvazideliktima pred sudom mesta u kojem je nastala ili može nastati štetna radnja [...].”

Kako bi došao do tog zaključka, Sud podsjeća na to da se, u skladu sa sudskom praksom, pravilo o posebnoj nadležnosti predviđeno člankom 7. točkom 2. Uredbe br. 1215/2012 u korist sudova „mjesta u kojem je nastala ili može nastati štetna radnja“ odnosi istodobno i na mjesto uzročnog događaja i na mjesto nastanka štete jer svako od ta dva mesta može, ovisno o okolnostima, biti posebno korisno u pogledu dokaza i postupovne ekonomije.

Kada je riječ o navodnoj povredi prava osobnosti putem objave sadržaja na internetskoj stranici, Sud također podsjeća na to da osoba koja se smatra oštećenom ima mogućnost podnijeti tužbu radi naknade cjelokupne prouzročene štete bilo pred sudovima mjesta poslovnog nastana osobe koja je objavila taj sadržaj na temelju mjesta uzročnog događaja bilo pred sudovima države članice u kojoj se nalazi središte njezinih interesa na temelju nastanka štete. Ta osoba može umjesto tužbe radi naknade cjelokupne prouzročene štete također podnijeti tužbu sudovima svake države članice na čijem je državnom području dostupan ili je bio dostupan sadržaj objavljen na internetu. Takvi sudovi nadležni su samo s obzirom na štetu prouzročenu na državnom području države članice suda pred kojim je pokrenut postupak.

Posljedično, u skladu s člankom 7. točkom 2. Uredbe br. 1215/2012, kako je tumačen ranijom sudskom praksom, osoba koja smatra da joj je nanesena šteta objavom podataka na internetskoj stranici može, radi ispravka tih podataka i brisanja sadržaja objavljenih na internetu, pokrenuti postupak pred sudovima nadležnim za odlučivanje o cjelokupnom zahtjevu za naknadu štete, odnosno bilo pred sudom mjesta poslovnog nastana osobe koja je objavila taj sadržaj bilo pred sudom na čijem se području nalazi središte interesa prvonavedene osobe na temelju nastanka štete.

U tom pogledu Sud precizira da se zahtjev za ispravak podataka i uklanjanje sadržaja objavljenog na internetu može podnijeti samo suđu nadležnom za odlučivanje o cjelokupnom zahtjevu za naknadu štete, zato što je takav zahtjev za ispravak i uklanjanje jedan i nedjeljiv.

Nasuprot tomu, predmet zahtjeva koji se odnosi na naknadu štete može biti ili potpuna naknada štete ili djelomična naknada štete. Stoga nije opravdano zbog istog razloga isključiti mogućnost da podnositelj zahtjeva podnese svoj zahtjev za djelomičnu naknadu štete pred bilo kojim drugim sudom na čijem području smatra da je pretrpio štetu.

Nadalje, niti dobro sudovanje ne nameće isključivanje takve mogućnosti jer sud koji je nadležan za odlučivanje samo o predmetnoj šteti u državi članici kojoj pripada u potpunosti je sposoban ocijeniti, u okviru postupka koji se vodi u toj državi članici i s obzirom na dokaze prikupljene u toj državi, nastanak i opseg navodne štete.

Naposljetku, dodjeljivanje tim sudovima nadležnosti za odlučivanje samo o šteti prouzročenoj na državnom području države članice kojoj pripadaju podređeno je samo uvjetu da je štetni sadržaj dostupan ili je bio dostupan na tom državnom području jer članak 7. točka 2. Uredbe br. 1215/2012 ne postavlja dodatan uvjet u tom pogledu. Dodavanje dodatnih uvjeta moglo bi u praksi dovesti do isključenja mogućnosti za dotičnu osobu da podnese zahtjev za djelomičnu naknadu štete pred sudovima na čijem području ta osoba smatra da je pretrpjela štetu.